

Τριμ. Διοικ. Πρωτ. Πειραιώς 617/1990

Πηγή: Ε.Δ.Κ.Α. ΛΒ' 1990, σ. 566

Περίληψη: Ναυτικό ατύχημα νοείται και η νόσος η οποία προκλήθηκε ή τυχόν προϋπάρχουσα επιδεινώθηκε, εξαιτίας εργασίας υπό συνθήκες μη κανονικές και όλως εξαιρετικές. Η ΒΥΕ δεν έχει ευχέρεια από το νόμο να χειροτερεύσει τη θέση του ασφαλισμένου και μάλιστα χωρίς επαρκή αιτιολογία. Σε περίπτωση ελλιπούς ή ασαφούς γνωματεύσεως Υ.Ε. ακυρούται αυτή και η επί ταυτης στηριζόμενη πράξη ασφαλ. οργάνων.

Απόφαση Δικαστηρίου

Πρόεδρος: κ. ΙΩΑΝ. ΖΟΡΜΠΟΛΑΣ

Εισηγητής: κ. ΔΙΟΝ. ΑΓΓΟΥΡΑΣ

Δικηγόροι: κ.κ. Ν. Τριανταφύλλου, Βας. Σοϊλές

Επειδή, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 14 του Π.Δ. 913/1978 (Α'220) ως ατύχημα επερχόμενο κατά την εκτέλεση ή εξ αφορμής της ναυτικής εργασίας, παρέχον δικαίωμα συντάξεως υπό του Ν.Α.Τ., νοείται και η νόσος, η οποία προκλήθηκε ή τυχόν προϋπάρχουσα, εκδηλώθηκε ή επιδεινώθηκε εκ βιαίου συμβάντος ή εξαιτίας της εκτελέσεως της ναυτικής εργασίας στη συγκεκριμένη περίπτωση υπό συνθήκες μη κανονικές και όλως εξαιρετικές, οι οποίες υπήρξαν η κυρία αφορμή εκδηλώσεως ή αναπτύξεως της νόσου ή της επιδεινώσεως αυτής.

Επειδή, εξάλλου, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 27 του ως άνω Π. Δ/τος, όπως αυτές αντικατασταθείσες δια του άρθρου 2 παρ. 6 του Ν. 1711/1987 (Α'108) ισχύουν από 30-6-1987, σύμφωνα με το άρθρο 12 του Νόμου τούτου, οι προβλεπόμενες υγειονομικές επιτροπές είναι αποκλειστικώς αρμόδιες να αποφαινούνται περί της από ιατρικής απόψεως ικανότητας του ασφαλισμένου για εργασία ως και περί της υπάρξεως ή μη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της διαπιστευμένης ανικανότητας του ναυτικού για εργασία και του υπό την ανωτέρω έννοια ατυχήματος: ειδικότερα αποφαινούνται περί της εκδηλώσεως ή επιδεινώσεως προϋπάρχουσας διαθεσικής νόσου σε σχέση προς το βίαιον συμβάν ή προς τις συνθήκες ναυτικής εργασίας, οι

οποίες κρίθηκαν στην συγκεκριμένη περίπτωση, υπό των αρμοδίων ασφαλιστικών οργάνων ως ασυνήθες και εξαιρετικές. Οι γνωματεύσεις των ανωτέρω επιτροπών δεσμεύουν τα ασφαλιστικά όργανα του NAT και, επί ασκηθείσας προσφυγής, τα διοικητικά πρωτοδικεία, ως προς την εξενεχθείσα ιατρική κρίση, εφόσον είναι προσηκόντως αιτιολογημένες. Σε περίπτωση όμως που τα προδιαληφθέντα δικαστήρια θεωρήσουν την κρίση των υγειονομικών οργάνων ως ελλιπή ή ασαφή ή πάσχοντα πλημμέλεια, προέρχονται σε ακύρωση της προσβληθείσας και επί της γνωματεύσεως αυτής στριζόμενης πράξεως των ασφαλιστικών οργάνων του NAT, προκειμένου η υπόθεση να καταστεί εκ νέου εκκρεμής ενώπιον των αρμοδίων οργάνων του Ταμείου τούτου (βλ. ΣΤΕ 1375, 3760/1985, 2006/1985).

Επειδή από τα στοιχεία της δικογραφίας, μεταξύ των οποίων συμπεριλαμβάνεται και το υλικό της ένορκης προανακριτικής εξετάσεως που διενήργησε επί της κρινόμενης υποθέσεως ο Διοικητής του Ι' Λιμενικού Τμήματος Φλοίσβου, προκύπτουν τα ακόλουθα: ο προσφεύγων, που ήταν ναυτικός κατ' επάγγελμα (ΜΕΘ 34153 - Ν), προσελήφθη για εργασίες συντηρήσεως στο υπό Ελληνική σημαία τουριστικό πλοίο "AURORA" (Νηολ. Πειραιώς 3938) την 1-3-1986. Κατά τη διάρκεια των περιηγητικών ταξιδίων στον Ελληνικό θαλάσσιο χώρο, που άρχισαν την 9-8-1986, ο προσφεύγων, σύμφωνα με την κατάθεσή του, ως και αυτή του ναύτη Γ.Τ., εκτός από τα καθήκοντα του Κυβερνήτη του σκάφους, εκτελούσε καθήκοντα μαγείρου, ως και εκείνα του ναύτη, εφόσον ο ναύτης που εναυτολογείτο κάθε φορά εκτελούσε καθήκοντα θαλαμηπόλου. Ακολούθως, ο προσφεύγων, κατά τις αυτές καταθέσεις, στις αρχές Σεπτεμβρίου του 1986 αισθάνθηκε ισχυρούς πόνους στο στήθος, οι οποίοι παρήλθαν χωρίς θεραπευτική αγωγή και νοσηλεία. Εν συνεχεία, ο εν λόγω ασφαλισμένος και μετά το πέρας των ταξιδίων κατά την 29-9-1986 συνέχισε να εργάζεται επί του πλοίου, και μάλιστα μόνος κατόπιν των απολύσεων του ναύτη και του μηχανικού κατά την 1-10-86 και 7-10-86 αντιστοίχως, ασχολούμενος σε εργασίες συντηρήσεως μέχρι την 24-10-86, οπότε έτυχε άδειας, απολυθείς εντέλει την 3-11-86 (βλ. ημερολόγιο πλοίο). Όμως τέσσερις ημέρες μετά την απόλυσή του εκ του πλοίου, ήτοι την 7-11-86 υπέστη οξύ κατώτερο έμφραγμα και νοσηλεύθηκε στο Τζάνειο Νοσοκομείο Πειραιώς μέχρι την 19-11-1986. Περαιτέρω, ο προσφεύγων με την υπ' αριθμ. 85392/28-11-1986 αίτησή του ζήτησε από το

διάδικο Ταμείο το χαρακτηρισμό της παθήσεώς του ως ναυτικού εργατικού ατυχήματος. Για τούτο παραπέμφθηκε στην Πρωτοβάθμια Υγειον. Επιτροπή (ΠΥΕ) του ΝΑΤ, η οποία με την υπ' αριθμ. 205/20-5-1987 γνωμάτευσή της αποφάνθηκε ότι παρουσιάζει "έμφραγμα μυοκαρδίου το οποίο επισυνέβη αφού απελύθη ο ασθενής εκ του πλοίου. Βεβαίως το υπόστρωμα της σκληρύνσεως των στεφανιαίων αγγείων της καρδιάς του ασθενούς προϋπήρχε της εκδηλώσεως ασχέτως εάν το γνώριζε ή όχι ο ασθενής. Η δύσκολος φύσις του ναυτικού επαγγέλματος και η μη ύπαρξις θεραπευτικής αγωγής για την προϋπάρχουσα πάθηση επιβάρυνε το ναυτικό κατά τεσσαράκοντα τοις εκατό 40%. Σχετικώς διαρκώς ανίκανος". Η Δ/βαθμια Υγειον. Επιτροπή (ΒΥΕ) του ΙΚΑ, η οποία σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 2 (παρ.6) και 12 του Ν. 1711/1987 ήταν πλέον αρμόδια να κρίνει επί της ενδικοφανούς προσφυγής που άσκησε κατά της προηγούμενης αποφάσεως ο ασφαλισμένος, με την υπ' αριθμ. 36/1987 γνωμάτευσή της αποφάνθηκε ότι τούτος παρουσιάζει "έμφραγμα του μυοκαρδίου. Ποσοστό αναπηρίας 67% σχετικώς διαρκώς ισοβίως για το επάγγελμα του ναυτικού. Δεν υπάρχει αιτιώδης συνάφεια". Ενόψει των ανωτέρω ο Δ/ντης Παροχών με την προσβαλλόμενη απόφαση απέρριψε ως κατ' ουσίαν αβάσιμο το αίτημα του ασφαλισμένου. Κατά της αποφάσεως αυτής βάλλει ήδη, ο προσφεύγων επιδιώκοντας την ακύρωσή της για τους λόγους που προβάλλει ειδικότερα με το κρινόμενο ένδικο βοήθημα.

Επειδή, το Δικαστήριο λαμβάνοντας υπόψη 1) ότι ο προσφεύγων εργάσθηκε συνεχώς επί του ανωτέρω πλοίου από 1-3-86 μέχρι την 24-10-86, 2) ότι κατά το χρονικό διάστημα που μεσολάβησε από την 9-8-86 μέχρι την 29-9-86 εκτελούσε ταυτοχρόνως καθήκοντα κυβερνήτη, ναύτη και μαγείρου υπό συνθήκες, κατά κοινή πείρα, αντίξοες λόγω της δυσμενούς καιρικής καταστάσεως, που οφειλόταν στις πνέουσες στην περιοχή του Αιγαίου Πελάγους ετησίες, 3) ότι εκ της φύσεως των περιηγητικών ταξιδίων το πλοίον είχε πολύ συχνές προσορμήσεις και αναλόγους κατ' αριθμόν απόπλους (βλ. αποσπάσματα ημερολογίου γέφυρας), που συνεπάγονται ηυξημένη ένταση του κυβερνήτη του σκάφους και 4) ότι ο προσφεύγων παρέμεινε μόνος επί του πλοίου μέχρι της λήξεως της αδείας, που του εδόθη ολίγο προ της απολύσεώς του, φυλάσσων και συντηρών αυτό, άγεται στην κρίση ότι ο προσφεύγων κατά το προ της απολύσεώς του χρονικό διάστημα εργάσθηκε

υπό συνθήκες μη κανονικές και όλως εξαιρετικές, κατά το βάσιμο λόγο της προσφυγής.

Επειδή, με την προδιαληφθείσα κρίση του το Δικαστήριο επανέλαβε ως τρίτος τον καθορισμό του δικαίου ως προς τις επικρατήσασες στην συγκεκριμένη περίπτωση συνθήκες εργασίας, στον οποίο είχε χωρήσει πρωταρχικώς η αρμόδια Λιμενική Αρχή, που με το πόρισμά της είχε αποφύγει να χαρακτηρίσει κατά τρόπο απολύτως σαφή τις εν λόγω συνθήκες ως κανονικές ή μη, περιορισθείσα στο να αποφανθεί απλώς ότι "για την ασθένεια του ναυτικού δεν προκύπτουν ευθύνες για κανέναν". Ενόψει της νέας αυτής κρίσεως, η οποία αποτελεί πρόκριμα για την κρίση των υγειονομικών οργάνων, η γνωμάτευση της σε τελευταίο βαθμό αποφανθείσας ΒΥΕ παρίσταται ανεπαρκώς αιτιολογημένη, ανεξαρτήτως ότι η αυτή γνωμάτευση δεν είναι νόμιμη, καθό μέρος αφίσταται της ατελούς έστω συνδέσεως της υγειονομικής αναπηρίας του προσφεύγοντος προς τη φύση του ναυτικού επαγγέλματος και τη έλλειψη θεραπευτικής αγωγής, που είχε δεχθεί η ΠΥΕ διότι κατ' αυτόν τον τρόπο η ΒΥΕ, χειροτερεύει έτσι τη θέση του ασφαλισμένου, χωρίς να έχει τέτοια ευχέρεια από το νόμο (βλ. ΣτΕ 927/40, 19/62, 4202/86). Κατόπιν τούτων, και η ερειδόμενη επί της γνωματεύσεως της ΒΥΕ απόφαση του Δ/ντή Παροχών ελέγχεται επίσης ως ανεπαρκώς αιτιολογημένη, για το λόγο δε αυτό, που προβάλλεται βασίμως με την κρινόμενη προσφυγή και το επ' αυτής υπόμνημα, αποβαίνει ακυρωτέα.

Επειδή, κατ' ακολουθίαν, πρέπει να γίνει δεκτή η κρινόμενη προσφυγή, να ακυρωθεί η προσβαλλομένη πράξη, να αναπεμφθεί η υπόθεση στα αρμόδια όργανα του διαδίκου Ταμείου και κατά πρώτον στη ΒΥΕ, προκειμένου να αποφανθεί περί της εκδηλώσεως ή επιδεινώσεως της νόσου του προσφεύγοντος σε σχέση προς τις κριθείσες ως ασυνήθεις και εξαιρετικές συνθήκες υπό τις οποίες τούτος εργάσθηκε λαμβάνουσα υπόψη και τα κριθέντα υπό της ΠΥΕ.